

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

به اهتمام: عبدالحی حبیبی
فرستنده: درویش وردگ
۱۳ نومبر ۲۰۱۷

ترجمه السَّوَادُ الْأَعْظَمُ - ۱۲

تألیف: ابوالقاسم اسحاق بن محمد بن اسماعیل بن ابراهیم بن زید- حکیم سمرقندی

ترجمه به فارسی در حدود (۳۷۰) هجری به فرمان امیرنوح سامانی

مسألة بیستم

آنست: که صراط حق بیند، که هر که صراط حق نیبند، آن هوادار باشد. و صراط حق است هم به قرآن و هم به اخبار. اما به قرآن: قوله تعالى: وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا. و جای دیگر گفت: وَإِنَّ رَبَّكَ لِبَالِمِرْصَادٍ. یعنی فرشتگان باشند، که بندگان را بر صراط بگذرانند، به فرمان خدای عزوجل.

اما خبر آنست: که رسول علیه الصلوة والسلام گفت: چون حشر کند خدای تعالی خلائق. امت من بر کرانه صراط را ببینند بدان صعبی و بدان هولی. سی هزار سال راه، ده هزار سال راه بالا، و ده هزار ساله راه نشیب. و ده هزار سال راه هموار، باریکتر از موی و تیزتر از شمشیر. امت من متحیر گردند، که چگونه برین صراط بگذریم؟

پس فرمان آید: که یا امت محمد! شما چون درد دنیا بودید، اگر دریائی پیش آمدی چگونه گذشتی؟ ایشان گویند: آنجا ماراکشتی بودی. حق تعالی فرماید: مسجدها راکشتی ایشان گرداند. پس اهل مسجد و محلتی جمع شوند از اهل مردوزن. حق تعالی فرماید: تا اهل آن مسجدها رادر آن مسجدها نشانند. حق تعالی براست و چپ مسجدها پرها برویاند و آن مسجدها چنان فراخ گرداند که همه در آنجا بگنجند. چون خلق جمله در آیند، آن مسجدها بپزند. تابندگان چشم بر هم زنند، خود را در بهشت ببینند.

رسول صلی الله علیه وسلم گفت: صراط هف پل است باریکتر از موی و تیزتر از شمشیر، هر یکی هزار ساله راه. هزار ساله فراز و هزار ساله راه نشیب و هزار ساله راه هموار. به هر پلی که بنده برسد بازش دارند و بپرسند. برپل اول از ایمان پرسند، برپل دوم از نماز پرسند، برپل سیم از زکوة پرسند، برپل چهارم از روزه پرسند، برپل پنجم از حج، برپل ششم از خیانت پرسند، برپل هفتم از حق مادر و پدر پرسند.

و عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه روایت کند: که روز قیامت که خلق برصراط بگذرند، بعضی چون برق و بعضی چون باد، و بعضی چون مرغ تیزپر، و قومی چون سوار تیزرو، و بعضی دوان، و بعضی می افتند و می خیزند. و برکرانه صراط فرشتگان عذاب ایستاده باشند بانیزه های آتشین. و خلق را می ربایند و در دوزخ می اندازند. و ملائکه رحمت ایستاده و می گویند: یارب! سلم سلم: بارخدا یا سلامت گذران!

روزی رسول صلی الله علیه وسلم مرحذیفه یمان را گفت: یا حذیفه! شَدَّ السَّفِينَةُ فَإِنَّ الْبَحْرَ عَمِيقٌ وَاحْمِلِ الزَّادَ فَإِنَّ السَّفَرَ بَعِيدٌ. گفت: یا حذیفه! کشتی عمر استوار کن! که دریا ژرفست و توشه بردار! که سفر دور است. بار سبک کن، که عقبه بس بلند است. یعنی برصراط نتواند رفت. مگر کسی که سبک بار باشد، و کار باخلاص کن که ناقد بصیر است.

ابوهریره رضی الله عنه روایه کند: که روزی به نزدیک رسول صلی الله علیه وسلم شدم. رسول الله علیه الصلوة والسلام را دیدم که نماز نشسته می کرد. گفتم: یا رسول الله! چه بوده که نماز نشسته می گذاری؟ گفت: یا اباهریره! از گرسنگی و وضعیفی ایستاده نمی توانم گزارد. در پیش ماعقبه ایست بس بلند، یعنی صراط، ب رآن نتواند رفت مگر کسی که سبکبار باشد.

ابوهریره گفت: یا رسول الله! من از آن سبکباران هستم؟ گفت: یا اباهریره! قوت فرداداری؟ گفت دارم. گفت قوت پس فردا داری؟ گفت: نه، گفت اگر قوت پس فردا می داشتی! تو از گران باران بودی. پس بدین اخبار درست شد که صراط حق است، این حجت بس بود عاقل را.

مسأله بیست و یکم

آنست: که بهشت و دوزخ حق است. و هر دو آفریده است. هر که گوید آفریده نیست، روز قیامت آفریند آن مبتدع و هوادار باشد. و هر که گوید آفریده است و لکن نعمت و حوران و غلمان و ولدان و آنچه در بهشت است همه فانی شود، آن جهنمی و هوادار بود.

و آفریده شدگی بهشت و دوزخ حق ببیند. زیرا که قرآن و اخبار رسول علیه السلام بدین ناطق است. اما قرآن: قوله تعالى: وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ، از بهشت خبر داد، که آماده و آراسته شده است مرپر هیزگاران را.

و جای دیگر گفت: وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ مَعَآدَم و حوارا گفت: در بهشت قرار گیرید، و لکن از آن درخت مخورید. وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ.

اگر بهشت نآفریده می بود، در کدام بهشت گفت که بپاشید، و از کدام درخت نهی کرد؟

و رسول علیه الصلوة والسلام گفت: که آنشب که مرا به معراج بردند بهشت و دوزخ بر من عرضه کردند. حوران دیدم و ولدان و غلمان دیدم. و دیگر بپاید دانست: که نعمت بهشت هرگز فانی نگردد و ابدآباد جاودانه بماند. و حوران نیز هرگز نمیرد. زیرا که بهشت جای مرگ نیست. و چون حق تعالی همه خلق بمیراند، خوابی بر حوران بهشت افکند. بعضی گفته اند: خواب نشوند، همچنان بیدار می باشند تا قیامت.

و رسول علیه الصلوة والسلام گفت: در بهشت درختی است که اگر سوار صدسال در زیر آن درخت بتازد، از سایه آن درخت بیرون نیاید. قوله تعالى: وَظِلِّ مَمْدُود.

و رسول علیه الصلوة والسلام گفت: که در بهشت نعمتها آفریده است، که هیچ چشم ندیده است و هیچ گوشی نشنیده و به خاطر هیچ آدمی نگذشته.

و عبدالله بن عباس گوید رضی الله عنهما: که حق تعالی در بهشت حوری آفریده است که آن را «لعبه» خوانند. اگر آن حور آب دهان خویش در دریاها اندازد، که تلخ و شور است، همه شیرین گردد. و بر سینه آن حور نوشته: هر که خواهد چون منی، آنرا باشد، کوشان باشد.

و ابوهریره روایت کند و سوگند یادکرد، که بدان خدای که قرآن را بر آستی به محمد صلی الله علیه و سلم فرستاده، که اهل بهشت را در بهشت هر روز جمال و نیکوئی زیاده باشد. چنانکه در دنیا پیری و ضعیفی زیادت، آنجا جمال و حسن زیاده گردد به هر ساعت.

اما حدیث دوزخ آنست که: ابوهریره رضی الله تعالی عنه روایت کند که رسول علیه الصلوة والسلام چنین گفت: که دوزخ را بتافتند هزار سال تاسفید شد. و هزار سال بتافتند تا سرخ شد. و هزار سال دیگر بتافتند تا باز سیاه شد. و اکنون همچنان سیاهست چون شب تاریک.

و عبدالله بن مسعود را پیوسته گریان دیدندی. پرسیدند: که چیست که پیوسته گریانی؟ گفت: اگر حق تعالی مرا وعید کردی که اگر گناه کنی، یکروز ترا به گرمابه بازدارم، واجب بودی که من همیشه گریان باشم. و حق تعالی عزوجل فرموده است: که اگر گناه کنی، ترا در دوزخ بازدارم که آن را سه هزار سال بتافتند.

و رسول علیه الصلوة والسلام گفت: که در دوزخ مارانند، هر یکی چون اشتی هرگزندی که بگزند آن تا چهل سال بماند. این آینها و اخبار دلیل است که بهشت و دوزخ آفریده است، هر که گوید: نیافریده است آن هوادار و جهمی باشد. این مقدار پس بود عاقل را.

مجلس بیست و دوم

آنست: که حق تعالی شمار کند بایندگان بی واسطه ترجمان. حق تعالی می پرسد و بنده جواب می گوید، هر چه کرده باشد از نیک و بد، قوله تعالی: فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ.

و جای دیگر گفت: لَا يُعَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا. و رسول گفت علیه الصلوة والسلام: که ما را روزی در پیش است که همه اندامها به حضرت حق گواهی دهند بر ما: يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ. و جای دیگر گفت: وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لَمْ شَهِدْتُمْ.

پس به ذراین آیات و اخبار مقرر شد، که حساب روز قیامت حق است. این مقدار بسنده بود خردمند را